

a person who broke customs regulations, and the income and fees body, that is caused by the implementation of the International Convention standards on the simplification and harmonization of customs procedures (Ukraine joined to it in October 2006). According to Chapter I of a Special annex N of this Convention, a settlement on the basis of the compromise is an agreement, under which the authorized customs service refuses exercise of procedural actions concerning persons involved in customs offences if these persons agree to comply with certain conditions.

Paragraph 21 of this annex establishes «Recommended rule» for all the participants of the Convention: during the customs offences, which is considered not significant, you should take an opportunity of the administrative settlement of the offences by the customs authority.

Considering the regulation of the compromise in the case of customs offence, the author emphasizes the need to amend article 521 of the Customs code of Ukraine. In particular, it is necessary to supply this article with the list of grounds under which the income and charges body has the right to refuse the application of the compromise procedures, as well as to establish responsibility of the official body of income and charges for the failure of an amicable agreement, for example, delayed signing or illegal refusal to sign the amicable agreement, etc.

Amendments to the Customs code of Ukraine will expand the practice of applying the institution of the compromise in the case of the customs offence.

**Key words:** compromise, customs regulations, administrative offence, administrative responsibility.

Стаття надійшла 19 лютого 2016 р.

УДК 342.2.35:007

**С. С. Єсімов,  
С. Я. Мельник**

## **ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ**

*Розглянуто сутність інформаційної функції держави. Проаналізовано державно-правову та інформаційно-правову політику в інформаційній сфері, їхній вплив на процес інформатизації та забезпечення інформаційної безпеки. З позиції структурного аналізу охарактеризовано розвиток інформаційного суспільства в країні, організаційно-правове забезпечення та формування національної інфраструктури інформатизації, впровадження в суспільну практику нових інформаційних технологій.*

**Ключові слова:** інформатизація, інформаційне суспільство, інформаційно-правова політика, інформаційна безпека, інформаційна функція держави.

**Постановка проблеми.** Угода про асоціацію України з Європейським Союзом зумовлює економічні та соціальні перетворення. Загальна інформатизація, використання інформації є стимульованими інформаційними технологіями, одними з найефективніших засобів впливу на суспільну свідомість і технологічний прогрес. Виникнення нових форм відносин в умовах активного інформаційного обміну призводить до необхідності перегляду принципів взаємодії в системі держава–суспільство–індивід. Активізація інформаційного суспільства трансформує звичні моделі економічної, соціальної, політичної діяльності, що зумовлює перебудову державно-правової діяльності з урахуванням нових умов інформаційної відкритості та необхідності вирішення проблем забезпечення інформаційної безпеки.

**Стан дослідження.** У сучасних вітчизняних дослідженнях окремі теоретичні та практичні аспекти формування та реалізації державної інформаційної політики розглянуті І. Арістовою, Л. Губерським, В. Івановим, Є. Камінським, О. Литвиненком, Є. Макаренком, А. Москаленком, В. Ортинським, О. Остапенком, Г. Почепцовим, С. Чукут, Ю. Шемчушенком, В. Гавловським, А. Марушаком, О. Юрченком тощо. Проте основні завдання державної інформаційної політики потребують подальшого дослідження. Аналіз вказаними авторами положень щодо розвитку інформаційного суспільства в Україні спонукав до формування напрямів удосконалення правового забезпечення державної інформаційної політики.

**Метою** статті є структурний аналіз чинників, які впливають на ефективність інформаційно-правової політики.

**Виклад основних положень.** Інформаційно-правова політика охоплює теоретичні та практичні аспекти державного управління процесами функціонування, вдосконалення та розвитку системи правового регулювання інформаційної сфери в країні. Як явище теоретичного плану вона є системою концептуально осмислених ідей, цілей, завдань, принципів, програм, що виражають офіційну позицію держави з основних питань правового регулювання і теоретичною основою інформаційної діяльності в країні (інформаційна політика в статисті). Водночас інформаційно-правова політика – це діяльність громадян, державних і недержавних інститутів, що сформувалась у виробленні, коригуванні та реалізації державно-правової стратегії (тактики) в сфері правового регулювання, створення умов, що забезпечують стан правової захищеності основних цінностей особистості та суспільства (інформаційна політика в динаміці).

Інформаційно-правова політика – це особлива форма вираження державної інформаційної політики, діяльність органів влади, що спря-

мована на створення механізму ефективного правового регулювання процесу інформатизації, а також засіб закріплення та реалізації політичного напрямку країни щодо становлення інформаційного суспільства. Інформаційно-правова політика – один із видів правової політики як інтеграційного поняття і тому її суть тісно пов'язана з визначенням правової політики взагалі. Тобто, будь-яке визначення інформаційно-правової політики повинно відповідати загальним уявленням правової політики, яка в найбільш абстрактному вигляді виражається, на думку Р. Рудневої й О. Ярмиша, як комплекс цілей, заходів, завдань, програм, установок, реалізованих у сфері дії права [1, с. 6–7].

О. Петришин зазначає, що права політика як стратегія й тактика правового розвитку суспільства повинна зважати на якісні зміни в усіх сферах суспільного життя, які зумовлені інтенсивним розвитком і використанням юридичних засобів і механізмів регулювання суспільних відносин та завдання якої полягає у забезпеченні переходу до інформаційного суспільства на основі формування інформаційної культури як зводу правил поведінки [1, с. 30].

Своєю чергою, в Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні визначається, що метою реалізації Стратегії є формування сприятливих умов для розбудови інформаційного суспільства, соціально-економічного, політичного і культурного розвитку держави з ринковою економікою, що керується європейськими політичними та економічними цінностями, підвищення якості життя громадян, створення широких можливостей для задоволення потреб і вільного розвитку особистості, підвищення конкурентоспроможності України, вдосконалення системи державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Розрізняють інформаційно-правову політику та державну інформаційну політику. В Законі України «Про інформацію» державна інформаційна політика визначається як сукупність основних напрямів і способів діяльності держави з одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Водночас державна інформаційна політика повинна сформувати основи для вирішення завдання формування інформаційного суспільства в Україні, забезпечення інформаційної безпеки, формування галузі інформаційних послуг, регулювання суспільних відносин, пов'язаних з інформацією. І. Березовська, Д. Русак підкреслюють, що державна інформаційна політика реалізується через встановлені законодавством заходи, процедури і технології інформаційного впливу на індивідуальну і масову свідомість громадян, окремих соціальних груп, соціальних систем і всього суспільства загалом [3].

Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 № 634-р) визначає основні завдання державної політики у сфері використання інформаційних технологій органами державної влади [4].

Своєю чергою, Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» також визначає цілі державної політики в галузі розвитку інформаційних технологій, створення і розвиток інформаційного суспільства, підвищення якості життя громадян, розвиток економічної, соціально-політичної та культурної сфер життя суспільства, вдосконалення системи державного управління, забезпечення конкурентоспроможності продукції та послуг у сфері інформаційних і телекомунікаційних технологій [5].

Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» і Концепція створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів містять поняття «мета», «завдання» і «функція». Мета є бажаним результатом правового регулювання.

Завдання – це умови досягнення мети, а функції – засіб досягнення мети та вирішення завдань, вказаних правових приписів. Мета, завдання та функції, перебуваючи у взаємозв'язку, є ланками єдиного ланцюга в механізмі реалізації правових норм.

Функції держави – це наповнені особливим змістом основні напрями її діяльності, які виражають і конкретизують її сутність та соціальне призначення.

Практична спрямованість діяльності держави передбачає вирішення завдань з управління суспільством, яке досягається у процесі реалізації державних функцій. Функції держави виконуються скоординованими діями всіх його органів, усім державним механізмом. Кожна функція має свій об'єкт (сферу суспільного життя) і зміст (управлінські рішення та конкретні дії, які вчиняються державою для досягнення соціально корисних цілей) [6, с. 42–43].

Зміст функцій змінюється відповідно до розвитку суспільства. Вони поділяються за специфікою об'єктів державного впливу на економічну, соціальну, екологічну, оборони, інформаційну та ін. Стосовно сучасних умов активного впровадження в суспільну практику нових інформаційних технологій особливий розвиток отримують внутрішні та зовнішні напрями діяльності держави, пов'язані з охороною прав і свобод людини та громадянина, законністю, правопорядком, асоціацією України з Європейським Союзом, співпрацею з ЄС і НАТО щодо забезпечення національної безпеки.

Як зазначає О. Климентьев, інформаційна функція завжди існувала як функція державних органів, тобто як реалізація компетенції, прав і обов'язків окремих органів відповідно їх місцю та призначенню у державному механізмі та політичній системі суспільства [7]. Б. Кормич вказує, що інформаційна функція є новою предметною сферою правового регулювання [8]. На функції держави впливають процеси інформатизації суспільства, зумовлені глобалізацією інформаційного простору, будучи однією з основних функцій держави. Т. Костецька виокремлює інформаційну функцію держави, яка характеризує діяльність засобів масової інформації [9].

Інформаційна сфера є системою, яка охоплює: інформацію, інформаційну інфраструктуру, суб'єкти, що здійснюють збір, формування, поширення та використання інформації, а також сукупність норм, котрі регулюють суспільні відносини, які виникають. Через зростання ролі інформації виникає необхідність більш чіткого виокремлення інформаційної функції держави.

У Проекті Концепції інформаційної безпеки України зазначено, що інформаційна сфера є системоутворювальним чинником життя суспільства, активно впливає на стан політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки України [10]. Національна безпека України залежить від забезпечення інформаційної безпеки. В умовах військового протистояння на сході держави ця залежність зростає. З погляду О. Скакуна щодо функції держави у теорії держави та права, соціальне призначення держави формулює основні цілі, досягнення яких визначає конкретні завдання, які, своєю чергою, обумовлюють існування конкретних функцій [11, с. 56–58].

Якщо проаналізувати значення інформаційної функції, визначити її особливості, можна зробити висновок, що еволюція інформаційної функції відбувається шляхом забезпечення функціонування та розвитку інформаційної сфери як правового простору, завдяки якому реалізуються життєво важливі інтереси людини у процесі інформатизації суспільства та держави.

Під інформатизацією відповідно до Закону України від 04.02.1998 № 74/98-ВР «Про Національну програму інформатизації» розуміють сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, які спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, котрі сформовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки, що визначає мету інформати-

зації в двох напрямках – функціональному та нормативному. Задоволення інформаційних потреб усіх категорій суб'єктів – це функціональний аспект, а обов'язок створити умови для реалізації прав – нормативний. З огляду на це можна зробити висновок, що процес інформатизації є сукупністю дій та заходів, які формують і реалізують матеріальну основу розвитку інформаційного забезпечення, котра є функцією державного управління [12, с. 227–228]. У результаті інформатизації передбачається перетворити весь комплекс умов і способів розвитку інформаційних процесів, створити відповідну технічну базу та необхідне організаційно-правове забезпечення.

Конституція України містить низку статей, що регулюють інформаційну сферу. Наприклад, у Конституції безпосередньо закріплені основні права і обов'язки суб'єктів в інформаційній сфері, які ґрунтуються на презумпції відкритості інформації (ст.ст. 8, 9, 17, 19, 31, 32, 34, 50, 54). Побічно в Конституції закріплюються відносини у сфері інформатизації, створюються передумови для докладнішого регулювання у законодавстві (ст.ст. 19, 40, 55 та ін.).

Головними цілями України в сфері інформатизації відповідно до Закону України від 04.02.1998 № 75/98-ВР «Про Концепцію Національної програми інформатизації» є розроблення політики, організаційно-правового забезпечення інформатизації та формування національної інфраструктури інформатизації.

Розроблення політики й організаційно-правового забезпечення інформатизації передбачає розроблення пакета нормативно-правових актів із питань організації та правового регулювання відносин у сфері інформатизації, зокрема: захисту авторського права і прав та свобод громадян у питаннях інтенсивної інформаційної взаємодії держави та громадянина відповідно до Конституції України; економічного стимулювання створення національного інформаційного ресурсу; доступу фізичних та юридичних осіб до міжнародних інформаційних ресурсів; розроблення системи державних стандартів у галузі інформатизації; сертифікації технічного і програмного забезпечення; локалізації програмного забезпечення; розроблення нормативних актів про діяльність та взаємодію державних та комерційних структур щодо виконання Програми, залучення різних джерел фінансування, митне регулювання та ін.

Формування національної інфраструктури інформатизації, яка охоплює: міжнародні та міжміські телекомунікаційні і комп'ютерні мережі; систему інформаційно-аналітичних центрів різного рівня; інформаційні ресурси; інформаційні технології; систему науково-дослідних установ; виробництво та обслуговування технічних засобів

і системи підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері інформатизації. Зазначене повною мірою відповідає поглядам на напрями реалізації державної функції, викладеними О. Скакуном у підручнику «Теорія держави та права» [11, с. 135].

На думку Т. Костецької [9], інформаційна функція держави володіє всіма істотними ознаками основних функцій: конкретизує предметну сутність сучасної держави, реалізуючи облік приватних, корпоративних, національних інтересів громадян; діяльність щодо інформатизації реалізується зазначеною функцією; формує інформатизацію суспільства як один із головних напрямів діяльності держави, яка забезпечує інформатизацію суспільства завдяки чому розвиваються соціально-економічні та політичні реформи.

М. Дзевелюк, розглядаючи значення інформаційної функції держави, використовує як обґрунтування втілення інформаційної функції держави в основних напрямках діяльності органів виконавчої влади. Кожна з функцій визначається тим, що є об'єктом управління та способом впливу на нього, який використовується органами виконавчої влади [13, с. 16–17].

Доцільно зауважити, що наукові розробки виконання інформаційної функції в діяльності окремих органів влади, реалізуються у вдосконаленні інформаційного забезпечення завдяки наданню змоги телекомунікаційного доступу до взаємозалежної інформації. Прикладом є Закон України «Про Національну поліцію», де визначені повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення, формування інформаційних ресурсів, використання інформаційних ресурсів, відповідальності за протиправне застосування інформаційних ресурсів (ст.ст. 25–28) [14]. Такий розвиток ситуації дає змогу сподіватися не тільки на підвищення ефективності правоохоронної і правозастосовної діяльності, а й висуває додаткові вимоги до дотримання прав й інтересів особистості, життя якої, з одного боку, стає більш підконтрольним, а з іншого – піддається небезпеці психологічного впливу шляхом застосування комп'ютерних технологій.

Нині інформаційна функція держави полягає в тому, щоб сприяти формуванню інформаційного суспільства, підвищенню якості життя населення шляхом усебічного впровадження інформаційних технологій за одночасного створення умов для повноцінного захисту прав усіх суб'єктів, що беруть участь у здійсненні інформаційної політики. Водночас автори проекту Концепції інформаційної безпеки України зазначають, що «зовнішні негативні інформаційні впливи на свідомість людини та спільноти через засоби масової інформації, а також мережу Інтернет, що здійснюються на шкоду державі та мають на меті: спроби

змінювати психічні та емоційні стани людини, її психологічні та фізіологічні характеристики; здійснювати керований вплив на свободу вибору, шляхом поширення у національному інформаційному просторі культу насильства і жорстокості, зневажливого ставлення до людської і національної гідності, розпалювання міжрелігійної, міжетнічної та міжнаціональної ворожнечі, ненависті за етнічною, мовною, релігійною та іншими ознаками; поширення закликів до сепаратизму, повалення конституційного ладу чи порушення територіальної цілісності держави» [10]. Це вимагає державного регулювання інформаційної діяльності у глобальній інформаційно-комунікаційній мережі.

Інформаційна політика відображає і суперечливі інтереси індивідумів, які її провадять, діяльність яких не достатньою мірою регламентована законодавством. З погляду на дослідження Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України державна інформаційна політика є одним із найважливіших чинників управління політичними процесами (наприклад, аналітичні записки: «Російське іномовлення як інструмент маніпулювання громадською думкою у трансатлантичному просторі», червень 2015 р., «Пропаганда спрямована на розпалювання національної та міжнаціональної ворожнечі: проблеми визначення та протидії», лютий 2015 р.). Для її ефективного здійснення необхідні: організаційно-інституційне і правове забезпечення; регулювання інформаційних відносин між гілками влади. Першочерговими заходами державної інформаційної політики, на думку В. Конаха, повинні бути: аналіз процесів розвитку інформаційної сфери, вдосконалення законодавства; розробка концепції формування і розвитку інформаційного законодавства; підвищення інформаційно-правової культури суспільства [15]. Тільки синтез у практиці реалізації інформаційно-правової політики та державної інформаційної політики забезпечить значні соціально-економічні зміни в суспільстві, інформатизацію управлінської діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, розвиток міжнародних економічних відносин, які здійснюються із використанням глобальних комп'ютерних мереж.

Предметом відання Комітету з питань свободи слова та інформаційної політики Верховної Ради України восьмого скликання є державна політика у сфері інформації й інформаційної безпеки; забезпечення свободи слова; права громадян на інформацію; друковані, електронні засоби масової інформації та Інтернет; висвітлення діяльності Верховної Ради України; засади здійснення рекламної діяльності [16]. У контексті створення ефективної системи забезпечення національної безпеки й оборони особливої гостроти набуває необхідність розробки Концепції інформаційно-правової політики, яка повинна містити такі



цілі та завдання: дотримання конституційних прав і свобод у сфері отримання та користування інформацією; збереження і зміцнення культурного і наукового потенціалу країни, духовно-моральних цінностей суспільства; здійснення інформаційного забезпечення державної політики нашої країни, зокрема доведення до громадськості достовірної інформації про проведену Україною державну політику; забезпечення вільного доступу населення до відкритих державних інформаційних ресурсів, розвитку сучасних вітчизняних інформаційних технологій, внутрішнього інформаційного ринку країни вітчизняної конкурентоспроможної продукції і вихід цих технологій і технічних засобів на світовий інформаційний ринок, а також забезпечення інформаційної безпеки інформаційно-комунікаційних систем на території України, протидії інформаційній експансії з боку Російської Федерації [17, с. 104].

Для виконання Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів розпорядженням Кабінету Міністрів України 11.07.2013 № 517-р було затверджено План заходів щодо реалізації Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Однак план не відображав усіх аспектів інформаційно-правової політики та значною мірою має декларативний характер. Водночас органи державної влади розробляють окремі напрями, наприклад, створення системи Суспільного телебачення і радіомовлення України (Закон від 17.04.2014 № 1227-VII «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України»).

Реалізація інформаційної функції дає змогу визначати цілі й розробляти державну політику щодо розвитку глобальних інформаційних мереж, інших інноваційних інформаційних технологій; сприяє формуванню інформаційного суспільства в Україні. У Стратегії розвитку інформаційного суспільства закріплюються мета, завдання та принципи, етапи й основні напрями державної політики в сфері використання та розвитку інформаційних технологій, що забезпечують розвиток інформаційного суспільства в нашій країні. На основі цієї Стратегії у контексті Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» передбачається розробляти доктринальні, концептуальні, програмні та інші документи, що визначають цілі й напрями діяльності державних органів влади, а також механізми їх взаємодії з юридичними та фізичними особами з метою розвитку інформаційного суспільства в Україні. Ці документи є юридичним вираженням інформаційно-правової політики на сучасному етапі розвитку суспільних відносин.

**Висновки.** Інформаційно-правова політика є об'єктом інформаційних правовідносин і вимагає особливого ставлення, зважаючи на високу соціальну значущість. Нині об'єктивно виникла необхідність розвитку правової основи інформаційно-правової політики особливо у сфері формування та використання державних інформаційних ресурсів, у зв'язку з чим необхідно прийняти низку системоутворювальних нормативних актів. Водночас потрібно розглянути положення, що стосуються доповнення, зміни або встановлення норм у чинному законодавстві. Аналіз правової політики держави щодо інформаційної функції вказав, що основним її пріоритетом на сучасному етапі є формування відкритих державних інформаційних ресурсів для інформування громадян і організацій про політику держави та прийняті державні рішення, створення «електронного уряду». Зазначений пріоритет є реалізацією конституційних прав громадян України на інформацію й основним завданням Стратегії розвитку інформаційного суспільства. Водночас, у контексті інформаційно-правової політики держава приділяє значну увагу правовому регулюванню формування міжвідомчих державних інформаційних ресурсів.

1. Правова політика України: концептуальні засади та механізми формування: зб. матеріалів наук.-практ. конф. (Київ, 5 груд. 2012 р.) / за ред. О. М. Рудневої. – К.: НІСД, 2013. – 160 с.

2. Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 386-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>

3. Березовська І. Р. Державна інформаційна політика України та основні напрями її вдосконалення / І. Р. Березовська, Д. М. Русак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/User/Downloads/2488-9058-1-PB.pdf>

4. Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 № 634-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/634-2012-%D1%80>

5. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [zakon.rada.gov.ua/go/5/2015](http://zakon.rada.gov.ua/go/5/2015)

6. Коломоєць О. В. Функції держави у сучасному державознавстві: теоретичні проблеми / О. В. Коломоєць // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. – 2013. – № 5. – С. 41–44.

7. Климентьев О. П. Інформаційна функція Української держави: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і адміністративний процес; фінансове право; інформаційне право» / О. П. Климентьев. – К., 2014. – 21 с.

8. Кормич Б. А. Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і адміністративний процес; фінансове право; інформаційне право» / Б. А. Кормич. – Х., 2004. – 42 с.

9. Костецька Т. А. Інформаційна функція держави: конституційні та інституційні аспекти / Т. А. Костецька // Держава і право. – 2010. – № 47. – С. 113–119.

10. Проект Концепції інформаційної безпеки України. Міністерство інформаційної політики України від 09.06.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mip.gov.ua/ru/documents/30.html>

11. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник / О. Ф. Скакун. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Правова єдність, 2013. – 524 с.

12. Степанов В. Ю. Інформаційне забезпечення державного управління / В. Ю. Степанов // Актуальні проблеми державного управління. – 2013. – № 1 (43). – С. 226–231.

13. Дзевелюк М. В. Теоретико-правові засади інформаційної функції сучасної держави / М. В. Дзевелюк // Порівняльно-аналітичне право. – 2015. – № 2. – С. 15–18.

14. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.

15. Щодо окремих напрямів вдосконалення державної інформаційної політики України. Аналітична записка. НІСД. Березень 2014 р. / В. К. Колах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1489/>

16. Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України восьмого скликання: Постанова Верховної Ради України від 04.12.2014 № 22-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 1. – Ст. 10.

17. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». – К.: НІСД, 2015. – 684 с.

### **Есимов С. С., Мельник С. Я. Информационно-правовая политика как компонент информационной функции государства**

*Рассматривается сущность информационной функция государства. Проанализировано государственную-правовую политику и информационно-правовую политику в информационной сфере, их влияние на процесс информатизации и обеспечения информационной безопасности. С позиции структурного анализа охарактеризовано развитие информационного общества в стране, организационно-правовое обеспечение и формирование национальной инфраструктуры информатизации, внедрение в общественную практику новых информационных технологий.*

**Ключевые слова:** информатизация, информационное общество, информационно-правовая политика, информационная безопасность, информационная функция государства.

### **Yesimov S. S., Melnyk S. Ya. Information and legal policy as an element of the information function of the state**

*The Ukraine-EU Association Agreement generates economic and social transformations. Total computerization, use of information is one of the most*

*effective means of influencing the public consciousness and technological progress which is reflected in the information policy. There is information and legal policy and state information policy. Information and legal policy covers theoretical and practical aspects of public administration of functioning processes, improvement and development of legal regulation system of information sphere in the country. Information and legal policy is a special form of expression of the state information policy, government activities aimed at creating an effective mechanism of legal regulation of informatization process and means of consolidating and implementing the political course of the country in the establishment of the information society. Information and legal policy is a type of legal policy as a generic integration concept, and therefore its essence is closely linked to the definition of legal policy at all. Regarding the current conditions of the active implementation of new information technologies into the social practice, we should mention about the development of special internal and external activities of the state related to the protection of the rights and freedoms of man and citizen, law and order, the association of Ukraine and the EU, cooperation with the EU and NATO in solving issues of national security. The information sphere is a system that includes the following elements: information, information infrastructure, subjects that collect, create, spread and use the information as well as a set of rules regulating public relations. With the increasing role of information it is necessary to pay more attention to the information function of the state.*

**Key words:** informatization, information society, information and legal policy, information security, information function of the state.

*Стаття надійшла 28 грудня 2015 р.*

УДК 342.9

**О. М. Ілюшик**

## **КЛАСИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА**

*Досліджено різні критерії класифікації адміністративних послуг. Проаналізовано такі критерії, як зміст адміністративної діяльності щодо надання адміністративних послуг, рівень встановлення повноважень щодо надання адміністративних послуг та правового регулювання процедури їх надання, а також форма реалізації адміністративних послуг. Зуважено на окремому виді класифікації адміністративних послуг – за галузями законодавства, точніше, за предметом (характером) питань, по вирішення яких звертаються особи до адміністративних органів. Охарактеризовано адміністративні послуги. Зазначено, що надання деяких соціальних послуг пов'язане з наявністю відповідних ресурсів, адже для особи важливо, щоб допомогу не лише призначили, а й вчасно виплатили.*

**Ключові слова:** адміністративні послуги, соціальні адміністративні послуги, надання адміністративних послуг, суб'єкт надання адміністративних послуг, правове регулювання надання адміністративних послуг.